

BANKNOTY I MONETY EURO

Ponad 329 milionów ludzi w strefie euro styka się codziennie z banknotami i monetami euro. Banknoty występują w siedmiu nominałach, a monety – w ośmiu. Wszystkie przedstawiono w niniejszej prezentacji.

Inspiracją dla projektu banknotów były style architektoniczne siedmiu okresów historii kultury europejskiej. Banknoty są jednakowe we wszystkich krajach strefy euro. Monety mają taką samą stronę „europejską”, różnią się natomiast stroną „narodową”, która w każdym kraju jest inna. Monety emituje się nie tylko w państwach należących do strefy euro, ale także w Monako, San Marino i Watykanie.

Wszystkie te kraje mogą ponadto raz w roku wyemitować monetę okolicznościową o nominale 2 € ze specjalnym motywem narodowym. Monety okolicznościowe mają taką samą stronę europejską jak monety 2 € powszechnego obiegu i wykonane są z tego samego stopu. Są one prawnym środkiem płatniczym w całej strefie euro, co oznacza, że można się nimi posługiwać – i trzeba akceptować – na równi z monetami powszechnego obiegu.

Wszystkich banknotów i monet można używać w całej strefie euro.

BANKNOTY EURO

Inspiracją dla projektu banknotów były style architektoniczne siedmiu okresów historii kultury europejskiej. Banknoty są jednakowe w całej strefie euro i można nimi płacić we wszystkich krajach tej strefy.

5 €

Wymiary: 120 x 62 mm

Kolor: szary

Styl architektoniczny: klasycyzm

10 €

Wymiary: 127 x 67 mm

Kolor: czerwony

Styl architektoniczny: romański

20 €

Wymiary: 133 x 72 mm

Kolor: niebieski

Styl architektoniczny: gotyk

50 €

Wymiary: 140 x 77 mm

Kolor: pomarańczowy

Styl architektoniczny: renesans

100 €

Wymiary: 147 x 82 mm

Kolor: zielony

Styl architektoniczny: barok i rokoko

200 €

Wymiary: 153 x 82 mm

Kolor: żółto-brązowy

Styl architektoniczny: architektura inżynierska

500 €

Wymiary: 160 x 82 mm

Kolor: fioletowy

Styl architektoniczny: architektura nowoczesna XX wieku

MONETY EURO

Monety występują w nominałach od 2 euro do 1 centa. Każda ma stronę „europejską” i stronę „narodową”. Strona europejska przedstawia schematyczną mapę Unii Europejskiej sprzed rozszerzenia z maja 2004 r. lub mapę całej Europy. Strony narodowe przedstawiają symbole lub wizerunki wybrane przez poszczególne kraje emitujące monety, czyli państwa należące do strefy euro oraz Monako, San Marino i Watykan. Wszystkich monet można używać w całej strefie euro.

STRONY EUROPEJSKIE

2 €

Średnica: 25,75 mm

Grubość brzegu: 2,20 mm

Masa: 8,50 g

Kolor:

pierścień – srebrny

rdzeń – złoty

Stop:

pierścień – miedzionikiel

rdzeń trzywarstwowy – mosiądz niklowy, nikiel, mosiądz niklowy

Brzeg: tłoczenia na drobnym ząbkowaniu

1 €

Średnica: 23,25 mm

Grubość brzegu: 2,33 mm

Masa: 7,50 g

Kolor:

pierścień – złoty

rdzeń – srebrny

Stop:

pierścień – mosiądz niklowy

rdzeń trzywarstwowy – miedzionikiel, nikiel, miedzionikiel

Brzeg: trzy odcinki gładkie i trzy drobno ząbkowane, na przemian

50 CENTÓW

Średnica: 24,25 mm

Grubość brzegu: 2,38 mm

Masa: 7,80 g

Kolor: złoty

Stop: Nordic Gold

Brzeg: grubo ząbkowany

20 CENTÓW

Średnica: 22,25 mm

Grubość brzegu: 2,14 mm

Masa: 5,74 g

Kolor: złoty

Stop: Nordic Gold

Brzeg: gładki z siedmioma żłobieniami (tzw. hiszpański kwiat)

10 CENTÓW**Średnica:** 19,75 mm**Grubość brzegu:** 1,93 mm**Masa:** 4,10 g**Kolor:** złoty**Stop:** Nordic Gold**Brzeg:** grubo ząbkowany**5 CENTÓW****Średnica:** 21,25 mm**Grubość brzegu:** 1,67 mm**Masa:** 3,92 g**Kolor:** miedziany**Stop:** stal miedziowana**Brzeg:** gładki**2 CENTY****Średnica:** 18,75 mm**Grubość brzegu:** 1,67 mm**Masa:** 3,06 g**Kolor:** miedziany**Stop:** stal miedziowana**Brzeg:** gładki z rowkiem**1 CENT****Średnica:** 16,25 mm**Grubość brzegu:** 1,67 mm**Masa:** 2,30 g**Kolor:** miedziany**Stop:** stal miedziowana**Brzeg:** gładki

STRONY NARODOWE

BELGIA (Belgique/België)

Monety belgijskie przedstawiają wizerunek króla Alberta II i jego monogram – wielką literę „A” pod koroną – otoczone 12 gwiazdami Unii Europejskiej.

NIEMCY (Deutschland)

Na monetach 2 € i 1 € figuruje orzeł, tradycyjny symbol państwowości Niemiec. Monety 50, 20 i 10 centów przedstawiają Bramę Brandenburską, symbolizującą podział i ponowne zjednoczenie Niemiec. Na monetach 5 centów, 2 centy i 1 cent widnieje gałązka dębu, przypominająca motyw na dawnych niemieckich fenigach.

IRLANDIA (Éire/Ireland)

Strona narodowa wszystkich monet irlandzkich jest jednakowa i przedstawia harfę celtycką, tradycyjny symbol Irlandii. Nazwę kraju – Éire – podano w języku irlandzkim.

GRECJA (Ελλάδα)

Na monecie 2 € widnieje scena z mozaiki spartańskiej przedstawiającej Europę, postać z mitologii greckiej, od której pochodzi nazwa naszego kontynentu. Moneta 1 € ukazuje sowę, motyw skopiowany z antycznej ateńskiej monety o nominale 4 drachm. Monety 50, 20 i 10 centów przedstawiają wizerunki słynnych Greków, odpowiednio z początku XX oraz z XIX i XVIII wieku, natomiast na monetach 5 centów, 2 centy i 1 cent widnieją kolejno tankowiec, korweta i ateńska trirema.

HISZPANIA (España)

Na monetach 2 € i 1 € znajduje się podobizna króla Juana Carlosa I Burbona. Monety 50, 20 i 10 centów przedstawiają Miguela Cervantesa, ojca literatury hiszpańskiej, w hołdzie dla uniwersalizmu tego autora i jego dzieła. Na monetach 5 centów, 2 centy i 1 cent widnieje katedra w Santiago de Compostela, cel pielgrzymek z całego świata.

FRANCJA (France)

Na monetach 2 € i 1 € widnieje drzewo jako symbol życia, ciągłości i wzrostu. Otacza je hasło Republiki „liberté, égalité, fraternité” (wolność, równość, braterstwo). Monety 50, 20 i 10 centów przedstawiają klasyczny motyw sięjącej kobiety, a monety 5 centów, 2 centy i 1 cent – dziewczęcą postać Marianny, symbol Republiki Francuskiej.

WŁOCHY (Italia)

Moneta 2 € przedstawia portret Dantego pędzla Rafaela. Na monecie 1 € widnieje rysunek Leonarda da Vinci ukazujący idealne proporcje ludzkiego ciała. Monety 50, 20 i 10 centów przedstawiają kolejno posąg cesarza Marka Aureliusza, rzeźbę Umberta Boccioniego oraz „Narodziny Wenus” Botticellego. Pozostałe motywy to Koloseum (5 centów), wieża Mole Antonelliana (2 centy) oraz zamek Castel del Monte (1 cent).

CYPR (Κύπρος/Kıbrıs)

Na monetach 2 € i 1 € widnieje charakterystyczny przykład cypryjskiej sztuki prehistorycznej – bożek w kształcie krzyża pochodzący z epoki miedzi (3000 lat p.n.e.). Przypomina on, że Cypr był ważnym ośrodkiem cywilizacji i kultury starożytnej. Na monetach 50, 20 i 10 centów widnieje statek kupiecki z Kirenii z IV wieku p.n.e., który symbolizuje wielowiekową tradycję żeglarską Cypru i znaczenie wyspy jako ośrodka handlowego. Na monetach 5 centów, 2 centy i 1 cent przedstawiono muflony – występujący na wyspie gatunek dzikiej owcy. Motyw ten symbolizuje przyrodę Cypru.

LUKSEMBURG (Lëtzebuerg)

Monety przedstawiają podobiznę wielkiego księcia Henryka. Nazwę kraju – Lëtzebuerg – podano w języku luksemburskim.

MALTA

Na monetach 2 € i 1 € widnieje ośmiorożny krzyż maltański. Monety 50, 20 i 10 centów przedstawiają godło Malty – tarczę herbową, na której widnieje flaga państwa. Monety 5 centów, 2 centy i 1 cent przedstawiają ołtarz prehistorycznej świątyni należącej do kompleksu Mnajdra, zbudowanego ok. 3600 r. p.n.e. na wzniesieniu nad brzegiem morza.

HOLANDIA (Nederland)

W monetach holenderskich wykorzystano dwa projekty, oba przedstawiające profil królowej Beatrix. Na monetach 2 € i 1 € słowa „Beatrix Koningin der Nederlanden” (Beatrix Królowa Holandii) umieszczono po prawej stronie, a na monetach 50, 20, 10, 5 centów, 2 centy i 1 cent – wokół wizerunku królowej.

AUSTRIA (Österreich)

Moneta 2 € przedstawia portret pacyfistki Berthy von Suttner. Na monecie 1 € widnieje podobizna Wolfganga Amadeusza Mozarta, wielkiego kompozytora austriackiego. Motywem monet 50, 20 i 10 centów są słynne budowle wiedeńskie, kolejno: pawilon Secesji, pałac Belweder i katedra św. Szczepana. Monety 5 centów, 2 centy i 1 cent przedstawiają kwiaty alpejskie: pierwiosnka, szarotkę i goryczkę.

PORTUGALIA (Portugal)

W środkowej części wszystkich monet znajdują się pieczęcie pierwszego króla Portugalii, Afonso Henriquesa, oraz nazwa kraju – Portugal. Pieczęć na monetach 2 € i 1 € pochodzi z 1144 r., na monetach 50, 20 i 10 centów – z 1142 r., a na monetach 5 centów, 2 centy i 1 cent – z 1134 r. Wokół pieczęci widnieją wizerunki zamków i tarcz herbowych z godła kraju w otoczeniu dwunastu gwiazd Unii Europejskiej.

SŁOWENIA (Slovenija)

Na monecie 2 € ukazana jest podobizna poety France Prešerena. Moneta 1 € przedstawia wizerunek Primoža Trubarja, autora pierwszej książki wydrukowanej w języku słoweńskim. Na monecie 50 centów widnieje góra Triglav, a na monecie 20 centów – konie lipicańskie. Moneta 10 centów przedstawia niezrealizowany projekt parlamentu słoweńskiego autorstwa architekta Jože Plečnika. Na pozostałych monetach przedstawiono kolejno siewcę (5 centów), kamień koronacyjny władców Słowenii (2 centy) i bociana (1 cent).

SŁOWACJA (Slovenská republika)

Monety 2 € i 1 € przedstawiają podwójny krzyż na trójwzgórzu. Motyw ten pochodzi z godła Słowacji. Na monetach 50, 20 i 10 centów ukazano zamek w Bratysławie oraz godło kraju. Monety 5 centów, 2 centy i 1 cent przedstawiają godło kraju oraz tatrzański szczyt Krywań, symbol państwowości Słowacji.

FINLANDIA (Suomi/Finland)

Moneta 2 € przedstawia kwiaty i owoce maliny moroszkki, a moneta 1 € – dwa łabędzie w locie. Na monetach 50, 20, 10, 5 centów, 2 centy i 1 cent widnieje lew heraldyczny.

MONAKO (Monaco)

Na monetach 2 € i 1 € widnieje portret księcia Alberta II. Monety 50, 20 i 10 centów przedstawiają monogram księcia Alberta, a monety 5 centów, 2 centy i 1 cent – herb panujących książąt Monako.

SAN MARINO

Moneta 2 € ukazuje ratusz Palazzo Pubblico, a 1 € – herb Republiki. Na monecie 50 centów widnieją trzy wieże: Guaita, Cesta i Montale. Moneta 20 centów przedstawia wizerunek św. Maryna wzorowany na obrazie ze szkoły Guercino, a na monecie 10 centów widnieje bazylika św. Maryna. Motywem monet 5 centów, 2 centy i 1 cent są kolejno pierwsza wieża (Guaita), Statua Wolności i trzecia wieża (Montale).

WATYKAN (Città del Vaticano)

Wszystkie monety przedstawiają podobiznę papieża Benedykta XVI oraz napis „Città del Vaticano”.